

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้างนี้เป็นการศึกษาเรื่อง การจัดการมูลฝอยในครัวเรือน เขตเทศบาลเมืองพะเยา จากข้อมูลที่รวบรวมได้ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้เสนอตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการศึกษาในรูปของตารางประกอบความเรียงซึ่งผู้ศึกษาได้แบ่งออกเป็น 10 ตอน ตามลำดับดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง
- ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนเขตเทศบาลเมืองพะเยา
- ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครัวเรือน
- ตอนที่ 4 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม
- ตอนที่ 5 ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอย
- ตอนที่ 6 ความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม
- ตอนที่ 7 ทศนคติต่อปัญหามูลฝอย
- ตอนที่ 8 ความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน
- ตอนที่ 9 ผลการทดสอบสมมติฐาน
- ตอนที่ 10 ปัญหา และข้อเสนอแนะในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่อาศัยอยู่จริง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 367 ตัวอย่าง (ตารางที่ 2) พบว่า เพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 55.6 และ เพศหญิง จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4

อายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 31 - 45 ปี จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 44.7 รองลงมา คือ กลุ่มที่มีอายุในช่วง 46 - 55 ปี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 24.8 และกลุ่มที่มีน้อยที่สุด คือกลุ่มที่มีอายุอยู่ในช่วง 66 ปีขึ้นไป มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3

ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 106 คน คิดเป็น ร้อยละ 28.9 และน้อยที่สุดคือ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8

ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง อายุส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 31 - 55 ปี การศึกษาส่วนใหญ่จะจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง กล่าวคือผู้ศึกษาได้กำหนดว่าต้องเป็นหัวหน้าครัวเรือนซึ่งสังคมไทยส่วนใหญ่เพศชายมักจะทำหน้าที่หัวหน้าครัวเรือน และจะอยู่ในวัยแรงงาน ทำหน้าที่หาเลี้ยงสมาชิกในครัวเรือน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 367 ตัวอย่าง (ตารางที่ ๓) พบว่า อาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอาชีพรับจ้างมีจำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 37.6 รองลงมาคือ อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 22.6

รายได้ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 45.2 รองลงมา มีรายได้อยู่ในช่วง 3,001 - 6,000 จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่อาศัยอยู่จริง ส่วนใหญ่ครัวเรือนจะมีจำนวนสมาชิก 3 - 4 คน คิดเป็นร้อยละ 52.3 รองลงมาคือ 5 - 6 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอาชีพรับจ้างมากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่าในส่วนของข้อมูลรายได้ ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 3,000 บาท ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง กล่าวคือการศึกษา ครั้งนี้เป็นการศึกษาในพื้นที่เขตเมือง ซึ่งส่วนใหญ่ประชาชนมักจะประกอบอาชีพรับจ้าง มีรายได้ค่อนข้างต่ำ ส่วนจำนวนสมาชิกที่อาศัยในครัวเรือน ส่วนใหญ่จะมีจำนวนสมาชิก 3 - 4 คน ซึ่งเป็นลักษณะโดยทั่วไปของสังคมไทยในปัจจุบัน โดยเฉพาะในเขตเมืองที่มักจะเป็นครอบครัวเดี่ยวมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อย

ตารางที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	204	55.6
หญิง	163	44.4
รวม	367	100
อายุ		
ต่ำกว่า - 30	30	8.2
31 - 45	164	44.7
46 - 55	91	24.8
56 - 65	55	15.0
66 ปีขึ้นไป	27	7.3
รวม	367	100
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้เรียน	13	3.5
ประถมศึกษา	134	36.5
มัธยมศึกษา	106	28.9
ปวท/ปวช/ปวส/ หรือเทียบเท่า	53	14.4
ปริญญาตรี	54	14.7
สูงกว่าปริญญาตรี	3	0.8
อื่นๆ	4	1.2
รวม	367	100

ตารางที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม อาชีพ รายได้ต่อเดือน และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่อาศัยอยู่จริง

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
เกษตรกรรม	20	5.5
รับจ้าง	138	37.6
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	83	22.6
รับราชการ หรือ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	64	17.4
ทำงานบริษัทเอกชน	14	3.8
อื่นๆ	48	13.1
รวม	367	100
รายได้ต่อเดือน /บาท		
ต่ำกว่า 3,000	166	45.2
3,001 - 6,000	100	27.2
6,001 - 9,000	31	8.4
9,001 - 12,000	22	6.0
สูงกว่า 12,001	48	13.2
รวม	367	100
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่อาศัยอยู่จริง		
(คน)		
1 - 2	51	13.9
3 - 4	192	52.3
5 - 6	100	27.2
7 - 8	22	6.0
มากกว่า 8 คนขึ้นไป	2	0.6
รวม	367	100

สภาพปัจจุบันในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน เขตเทศบาลเมืองพะเยา

การศึกษาสภาพปัจจุบันในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน เขตเทศบาลเมืองพะเยา ได้ศึกษา ปริมาณมูลฝอย ประเภทของมูลฝอย การรวบรวมมูลฝอย การแยกมูลฝอย การนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ การกำจัดมูลฝอย และการมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยของสมาชิกในครัวเรือน

ปริมาณมูลฝอย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปริมาณมูลฝอยจากครัวเรือน เขตเทศบาลเมืองพะเยา(ตารางที่ 4) พบว่า ในแต่ละวันครัวเรือน เขตเทศบาลเมืองพะเยามีปริมาณมูลฝอยเฉลี่ย 2.2 กิโลกรัมต่อวัน ครัวเรือนที่มีปริมาณมูลฝอยน้อยที่สุดคือ 0.5 กิโลกรัมต่อวัน และครัวเรือนที่มีปริมาณมูลฝอยมากที่สุดคือ 15 กิโลกรัมต่อวัน รวมปริมาณมูลฝอยจากครัวเรือนเขตเทศบาลเมืองพะเยาทั้งหมด 9,976 กิโลกรัมต่อวัน โดยครัวเรือนส่วนใหญ่มีปริมาณมูลฝอยต่ำกว่า 2 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 68.7 รองลงมา มีปริมาณมูลฝอย 2 – 4 กิโลกรัมต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 21.3 มีปริมาณมูลฝอย 4.1 – 6.0 กิโลกรัมต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 7.1 มีปริมาณมูลฝอยมากกว่า 8.0 กิโลกรัมต่อวัน คิดเป็น ร้อยละ 1.8 และมีปริมาณ มูลฝอย 6.1 – 8 กิโลกรัมต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 1.1

ดังที่กล่าวแล้วข้างต้นเมื่อนำมาหาอัตราการผลิตมูลฝอยในครัวเรือนเขตเทศบาลเมืองพะเยาต่อคนต่อวัน โดยนำปริมาณมูลฝอยในแต่ละวันของครัวเรือนตัวอย่างที่ศึกษาทั้งหมด 367 ครัวเรือน ที่มีจำนวนมูลฝอยรวม 835.1 กิโลกรัม หาดด้วยจำนวนสมาชิกของครัวเรือนตัวอย่างที่ศึกษาทั้งหมด 1,482 คน จะได้อัตราการผลิตมูลฝอยในครัวเรือนเขตเทศบาลเมืองพะเยา 0.5 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน ซึ่งเป็นอัตราที่ค่อนข้างต่ำทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครัวเรือนที่ศึกษา หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ รับจ้าง และมี รายได้ค่อนข้างต่ำ (ต่ำกว่า 3,000 บาทต่อเดือน) ความสามารถในการที่จะใช้จ่ายสิ่งของอุปโภคบริโภคจึงน้อยกว่ากลุ่มที่มีรายได้สูง ทำให้มีปริมาณมูลฝอยเกิดขึ้นไม่มาก

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามปริมาณของ
มูลฝอยจากครัวเรือน เขตเทศบาลเมืองพะเยา

ปริมาณมูลฝอยต่อวัน (กิโลกรัม)	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 2.0	252	68.7
2.0 - 4.0	78	21.3
4.1 - 6.0	26	7.1
6.1 - 8.0	4	1.1
มากกว่า 8.0 ขึ้นไป	7	1.8
รวม	367	100

Mean 2.2 S.D. 1.9 Minimum 0.5 Maximum 15.0 Sum 835.1

ประเภทของมูลฝอย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลประเภทของมูลฝอย (ตารางที่ 5) พบว่า ในแต่ละวันประเภท
มูลฝอยในครัวเรือนในเขตเทศบาลเมืองพะเยา ที่มีมากเป็นอันดับ 1 คือ เศษอาหาร เศษผัก
เศษผลไม้ (ร้อยละ 74.7) อันดับ 2 คือ ถุงพลาสติก หรือพลาสติกในรูปแบบอื่นๆ ร้อยละ 51.0
และอันดับ 3 คือ กระดาษหนังสือพิมพ์ เศษกระดาษ (ร้อยละ 39.2) สภาพการณ์ด้านมูลฝอยที่
เป็นเช่นดังกล่าวอาจเป็นเพราะว่าในชีวิตประจำวันต้องมีการบริโภคซึ่งสิ่งที่เหลือจากการบริโภค
ต่างๆก็จะกลายเป็นมูลฝอย และประชาชนไม่ค่อยจะมีการนำมูลฝอยประเภท เศษอาหาร เศษผัก
เศษผลไม้ ไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น เช่น นำไปเลี้ยงสัตว์ หรือนำไปทำปุ๋ยหมัก ดังนั้นจึงต้องทิ้งลง
ถังรองรับมูลฝอย

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของครัวเรือน ตามประเภทของมูลฝอยในครัวเรือนที่มีปริมาณมากเป็นอันดับ 1 - 3

ประเภทของมูลฝอย	ปริมาณมาก อันดับ 1		ปริมาณมาก อันดับ 2		ปริมาณมาก อันดับ 3	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- เศษอาหาร เศษผัก เศษผลไม้	274	74.7	38	10.4	40	10.9
- ผ้า หรือเศษผ้า	1	0.3	14	3.8	17	4.6
- แก้ว กระเบื้อง ขวด	8	2.2	22	5.9	40	10.9
- โฟม	2	0.5	9	2.5	19	5.2
- กระดาษหนังสือพิมพ์ เศษ กระดาษ	15	4.1	95	25.9	144	39.2
- ถุงพลาสติก หรือพลาสติกในรูป แบบอื่นๆ	66	18.2	187	51.0	78	21.3
- อลูมิเนียม โลหะ กระจก	1	0.3	2	0.5	27	7.4
- อื่นๆ	-	-	-	-	2	0.5
รวม	367	100	367	100	367	100

การรวบรวมมูลฝอย

การศึกษาการรวบรวมมูลฝอยในครัวเรือน จากการวิเคราะห์ข้อมูล (ตารางที่ 6) พบว่า ครัวเรือนมีการปฏิบัติในการรวบรวมมูลฝอยบ่อยครั้ง 2 ข้อ คือ (1) มูลฝอยทุกชนิดใส่ถัง มูลฝอยที่มีความแข็งแรง มีฝาปิด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.1 (2) มูลฝอยที่มีประโยชน์ เช่น กระดาษ ขวด จะเก็บ รวบรวมโดยมีสถานที่ ภาชนะเก็บรวบรวมเฉพาะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.1 มีการปฏิบัติในการรวบรวมมูลฝอยบางครั้ง 2 ข้อ คือ (1) มูลฝอยที่เป็นถุงพลาสติก กระดาษ ขวด จะกองรวมไว้ที่ใดที่หนึ่ง/บริเวณใดบริเวณหนึ่งของบ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.1 (2) มูลฝอยที่เป็นเศษอาหาร เศษผัก ผลไม้ ใส่ ตะกร้าสาน เข่ง ก่องกระดาษ ฯลฯ ไม่มีฝาปิด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.5

จากการศึกษาข้อคำถามการปฏิบัติในการรวบรวมมูลฝอยในครัวเรือนทั้ง 4 ข้อ พบว่าโดยเฉลี่ยแล้วครัวเรือนมีการปฏิบัติในการรวบรวมมูลฝอยถูกต้องบ่อยครั้ง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสมาชิกใน ครัวเรือนมีความรู้ ความเข้าใจ มีความตระหนัก และเห็นความสำคัญของการรวบรวมมูลฝอย ตลอดจนมีการจัดเตรียมสถานที่หรือภาชนะสำหรับรวบรวมมูลฝอยที่มีประโยชน์เพื่อนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นต่อไป

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติในการรวบรวมมูลฝอยในครัวเรือน

การปฏิบัติในการรวบรวมมูลฝอยในครัวเรือน	\bar{X}	S.D.	แปลความ
*1. มูลฝอยที่เป็นถุงพลาสติก กระดาษ ขวด จะกองรวมไว้ที่ใดที่หนึ่ง บริเวณใดบริเวณหนึ่งของบ้าน	2.1	1.1	ปฏิบัติบางครั้ง
*2. มูลฝอยที่เป็นเศษอาหาร เศษผัก ผลไม้ ใส ตะกร้าสาน เข่ง กลังกระดาษ ไม่มีฝาปิด	1.5	1.1	ปฏิบัติบางครั้ง
3. มูลฝอยทุกชนิดใส่ถังมูลฝอยที่มีความแข็งแรงมีฝาปิด	2.1	1.0	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
4. มูลฝอยที่มีประโยชน์ เช่น กระดาษ ขวด จะเก็บ รวบรวมโดยมีสถานที่ ภาชนะเก็บรวบรวมเฉพาะ	2.1	0.9	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
รวมเฉลี่ย	1.9	0.6	ปฏิบัติถูกต้องบ่อยครั้ง

หมายเหตุ * คำถามเชิงลบ

การแยกมูลฝอย

การศึกษาการแยกมูลฝอยในครัวเรือน จากการวิเคราะห์ข้อมูล(ตารางที่ 7) พบว่าครัวเรือนมีการปฏิบัติในการแยกมูลฝอยบ่อยครั้ง 2 ข้อ คือ (1) มีการแยกมูลฝอยเปียก และ มูลฝอยแห้ง ออกจากกันก่อนทิ้งลงถัง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.6 (2) มูลฝอยอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย

หลอดไฟ ไบมีดโกนที่ใช้แล้วมีการแยกออกจากมูลฝอยอื่นๆเพื่อป้องกันอันตราย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.9 มีการปฏิบัติในการแยกมูลฝอยบางครั้ง 1 ข้อ คือ กระดาษ โฟม ถุงพลาสติก เมื่อใช้แล้วจะทิ้งรวมกันกับมูลฝอยอื่นๆโดยไม่มีการแยกต่างหาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.5

จากการศึกษาข้อคำถามการปฏิบัติในการแยกมูลฝอยในครัวเรือนทั้ง 3 ข้อ พบว่าโดยเฉลี่ยแล้วครัวเรือนมีการปฏิบัติในการแยกมูลฝอยถูกต้องบ่อยครั้ง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสมาชิกในครัวเรือนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการแยกมูลฝอย เห็นความสำคัญของการแยกมูลฝอย และมีความตระหนักถึงอันตราย/ผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นหากไม่ได้แยกมูลฝอยอันตรายออกจากมูลฝอยทั่วไป

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติในการแยกมูลฝอยในครัวเรือน

การปฏิบัติในการแยกมูลฝอยในครัวเรือน	X	S.D.	แปลความ
*1. กระดาษ โฟม ถุงพลาสติก เมื่อใช้แล้วจะทิ้งรวมกันกับมูลฝอยอื่นๆโดยไม่มีการแยกต่างหาก	1.5	1.1	ปฏิบัติบางครั้ง
2. แยกมูลฝอยเปียก และมูลฝอยแห้ง ออกจากกัน ก่อนทิ้งลงถัง	1.6	1.1	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
3. มูลฝอยอันตราย เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดไฟ ไบมีดโกนที่ใช้แล้วมีการแยกออกจากมูลฝอยอื่นๆเพื่อป้องกันอันตราย	1.9	1.1	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
รวมเฉลี่ย	1.6	0.8	ปฏิบัติถูกต้องบ่อยครั้ง

หมายเหตุ * คำถามเชิงลบ

การนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์

การศึกษากำหนดนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ จากการวิเคราะห์ข้อมูล(ตารางที่ 8) พบว่าครัวเรือนมีการปฏิบัติในการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์บ่อยครั้ง 3 ข้อ คือ (1) มีการนำวัสดุหรือสิ่งของกลับมาใช้ประโยชน์ในสภาพเดิม เช่น นำถุงพลาสติกที่ใช้แล้วมาเป็นถุงรวบรวมมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.0 (2) มีการนำสิ่งของที่ไม่ใช้แล้ว เช่น เสื้อผ้า หนังสือ ไปบริจาคให้ผู้อื่นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.7 (3) มีการนำวัสดุ/สิ่งของที่ไม่ใช้แล้ว เช่น ขวด หนังสือพิมพ์ ถุงพลาสติกที่แยกไว้ไปขายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.9 มีการปฏิบัติในการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์บางครั้ง 2 ข้อ คือ (1) มีการนำวัสดุ สิ่งของที่ชำรุด เสียหายมาซ่อมแซม ปรับปรุงให้ใช้งานได้ดังเดิม เช่น พัดลม เตารีด โต๊ะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.4 (2) มีการนำเอาวัสดุ สิ่งของที่ไม่ใช้แล้วมาแปรเปลี่ยนสภาพเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น ทำพรมเช็ดเท้าจากเศษผ้า ทำรองเท้า หรือถังมูลฝอยจากยางรถยนต์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.8

จากการศึกษาข้อคำถามการปฏิบัติในการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ทั้ง 5 ข้อ พบว่าโดยเฉลี่ยแล้วครัวเรือนมีการปฏิบัติในการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ถูกต้องบ่อยครั้ง อาจเป็นเพราะว่าสมาชิกในครัวเรือนมีความตระหนักและเห็นคุณค่าของวัสดุ สิ่งของที่ไม่ใช้แล้ว เพราะนอกจากเป็นการลดปริมาณมูลฝอยแล้วยังเป็นการสร้างงาน เพิ่มรายได้ เสริมสร้างคุณภาพชีวิตและช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ด้วย ส่วนการนำเอาวัสดุ สิ่งของที่ไม่ใช้แล้วมาแปรเปลี่ยนสภาพเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ใหม่ และการนำเอาวัสดุ สิ่งของที่ชำรุด เสียหาย มาซ่อมแซม ปรับปรุงให้ใช้งานได้ดังเดิม เช่น พัดลม เตารีด โต๊ะ ครัวเรือนมีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในการทำกิจกรรมเหล่านี้สมาชิกครัวเรือนอาจจะเห็นว่าเป็นเรื่องที่ยุ่งยากในการปฏิบัติและในบางครั้งก็ต้องใช้ทักษะหรือความชำนาญในการปฏิบัติ

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติในการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์

การปฏิบัติในการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. มีการนำวัสดุสิ่งของที่ชำรุด เสียหายมาซ่อมแซม ปรับปรุงให้ใช้งานได้ดังเดิม เช่น พัดลม เตารีด โต๊ะ	1.4	1.0	ปฏิบัติบางครั้ง
2. มีการนำวัสดุสิ่งของกลับมาใช้ประโยชน์ในสภาพเดิม เช่น นำถุงพลาสติกที่ใช้แล้ว มาเป็นถุงรวบรวมมูลฝอย	2.0	1.0	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
3. มีการนำเอาวัสดุสิ่งของที่ไม่ใช้แล้วมาแปรเปลี่ยนสภาพเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ใหม่ เช่น ทำพรมเช็ดเท้าจากเศษผ้า ทำรองเท้า หรือ ถังมูลฝอยจากยางรถยนต์	0.8	0.9	ปฏิบัติบางครั้ง
4. นำสิ่งของที่ไม่ใช้แล้ว เช่น เสื้อผ้า หนังสือ ฯลฯ ไปบริจาคให้ผู้อื่น	1.7	0.9	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
5. นำวัสดุสิ่งของที่ไม่ใช้แล้ว เช่น ขวด หนังสือพิมพ์ ถุงพลาสติก ที่แยกไว้ไปขาย	1.9	0.9	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
รวมเฉลี่ย	1.5	0.6	ปฏิบัติถูกต้องบ่อยครั้ง

การกำจัดมูลฝอย

การศึกษาการกำจัดมูลฝอยในครัวเรือน จากการวิเคราะห์ข้อมูล(ตารางที่ 9) พบว่าครัวเรือนมีการปฏิบัติในการกำจัดมูลฝอยในครัวเรือนทุกครั้ง 1 ข้อ คือ มูลฝอยทั่วไปทิ้งลงถังมูลฝอยของเทศบาลโดยก่อนทิ้งจะรวบรวมมูลฝอยใส่ถุงพลาสติก และปิดปากถุงทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.2 มีการปฏิบัติในการกำจัดมูลฝอยในครัวเรือนบ่อยครั้ง 2 ข้อ คือ (1) มูลฝอยที่เป็น เศษอาหาร เศษผัก ผลไม้ นำไปเลี้ยงสัตว์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.5 (2) เมื่อมีสัตว์เลี้ยงตายภายในบ้าน เช่น หนู แมว สุนัข หรือสัตว์อื่นๆ นำไปฝังดินห่างจากแหล่งน้ำดื่ม น้ำใช้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.9 มีการปฏิบัติในการกำจัดมูลฝอยในครัวเรือนบางครั้ง 1 ข้อ คือ มูลฝอยที่เน่าเปื่อยได้

เช่น เศษใบไม้ นำไปทำปุ๋ยหมัก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.0 และไม่เคยปฏิบัติในการกำจัดมูลฝอยในครัวเรือน 2 ข้อ คือ (1) เศษอาหาร เศษผัก ขวด แก้ว กระดาษ หรือโลหะต่างๆ จะทิ้งกองบริเวณที่ว่างในบ้าน ที่สาธารณะ หรือทิ้งลงในแม่น้ำ ลำคลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.7 (2) โฟม ถุงพลาสติก กระป๋องสเปรย์ นำไปเผากลางแจ้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.6

จากการศึกษาข้อคำถามการปฏิบัติในการกำจัดมูลฝอยในครัวเรือนทั้ง 6 ข้อ พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วครัวเรือนมีการปฏิบัติในการกำจัดมูลฝอยในครัวเรือนถูกต้องบ่อยครั้ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสมาชิกในครัวเรือนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการกำจัดมูลฝอย และทางเทศบาลเมืองพะเยาก็ได้มีการส่งเสริมสนับสนุนในเรื่องต่างๆที่เกี่ยวกับการกำจัดมูลฝอย เช่น การรณรงค์ในเรื่องการกำจัดมูลฝอยที่ถูกต้อง การเพิ่มจำนวนถังรองรับมูลฝอย ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือจากประชาชน ส่วนการนำมูลฝอยที่เน่าเปื่อยได้ เช่น เศษใบไม้ นำไปทำปุ๋ยหมัก ครัวเรือนมีการปฏิบัติเป็นบางครั้ง อาจเป็นเพราะว่าการศึกษานี้เป็นการศึกษาในเขตเมือง ซึ่งสมาชิกในครัวเรือน อาจจะไม่มีความรู้ หรือทักษะในการทำปุ๋ยหมัก

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติในการกำจัดมูลฝอยในครัวเรือน

การปฏิบัติในการกำจัดมูลฝอยในครัวเรือน	\bar{X}	S.D.	แปลความ
*1. เศษอาหาร เศษผัก ขวด แก้ว กระดาษ หรือโลหะต่างๆ จะทิ้งกองบริเวณที่ว่างในบ้านที่สาธารณะ หรือทิ้งลงในแม่น้ำ ลำคลอง	2.7	0.7	ไม่เคยปฏิบัติ
2. มูลฝอยที่เนาเปื่อยได้ เช่น เศษใบไม้ นำไปทำปุ๋ยหมัก	1.0	0.9	ปฏิบัติบางครั้ง
3. มูลฝอยที่เป็นเศษอาหาร เศษผัก ผลไม้ นำไปเลี้ยงสัตว์	1.5	1.1	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
*4. โฟม ถุงพลาสติก กระป๋องสเปรย์ นำไปเผากลางแจ้ง	2.6	0.8	ไม่เคยปฏิบัติ
5. มูลฝอยทั่วไปทิ้งลงถังมูลฝอยของเทศบาล โดยก่อนทิ้ง จะรวบรวมมูลฝอยใส่ถุงพลาสติก และปิดปากถุงทุกครั้ง	2.2	0.9	ปฏิบัติทุกครั้ง
6. เมื่อมีสัตว์เลี้ยงตายภายในบ้าน เช่น หนู แมว สุนัข หรือสัตว์อื่นๆ นำไปฝังดินห่างจากแหล่งน้ำดื่ม น้ำใช้	1.9	1.2	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
รวมเฉลี่ย	2.0	0.5	ปฏิบัติถูกต้องบ่อยครั้ง

หมายเหตุ * คำถามเชิงลบ

การมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยของสมาชิกในครัวเรือน

การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยของสมาชิกในครัวเรือน จากการวิเคราะห์ข้อมูล(ตารางที่ 10) พบว่า สมาชิกในครัวเรือนทุกคน มีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอย 2 ข้อ คือ (1) การมีส่วนร่วมในการรวบรวมมูลฝอย เช่น รวบรวมมูลฝอยใส่ถังมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.3 (2) การมีส่วนร่วมในการกำจัดมูลฝอย เช่น นำมูลฝอยไป เผา ฝังหรือทิ้งลงถังมูลฝอยของ

เทศบาล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.4 สมาชิกในครัวเรือนมีส่วนร่วมเกือบทุกคนในการจัดการมูลฝอย 5 ข้อ คือ (1) การมีส่วนร่วมในการปรึกษาหาแนวทางในการจัดการมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.9 (2) การมีส่วนร่วมในการแยกมูลฝอย เช่น แยกมูลฝอยเป็น มูลฝอยเปียก มูลฝอยแห้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.8 (3) การมีส่วนร่วมในการนำ มูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ หรือนำไปขาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.8 (4) การมีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำ ชักชวน ตักเตือน สมาชิกในครัวเรือนในเรื่องต่างๆที่เกี่ยวข้องกับมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.1 (5) การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา อุปสรรคต่างๆที่เกี่ยวข้องกับมูลฝอย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.9

จากการศึกษาข้อคำถามการปฏิบัติในการมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยของสมาชิกในครัวเรือนทั้ง 7 ข้อ พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วสมาชิกในครัวเรือนเกือบทุกคนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอย อาจเนื่องมาจากการที่สมาชิกในครัวเรือนมีความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาการจัดการมูลฝอย และเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในการปฏิบัติในการมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยของสมาชิกในครัวเรือน

การปฏิบัติในการมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยของสมาชิกในครัวเรือน	X	S.D.	แปลความ
1. การปรึกษา หาแนวทางในการแก้ปัญหา มูลฝอย	1.9	1.0	มีส่วนร่วม เกือบทุกคน
2. การรวบรวมมูลฝอย เช่น รวบรวมมูลฝอยใส่ ถังมูลฝอย	2.3	0.9	มีส่วนร่วม ทุกคน
3. การแยกมูลฝอย เช่น แยกมูลฝอยเป็น มูลฝอยเปียก มูลฝอยแห้ง	1.8	1.1	มีส่วนร่วม เกือบทุกคน
4. การนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ หรือ นำไปขาย	1.8	1.0	มีส่วนร่วม เกือบทุกคน
5. การกำจัดมูลฝอย เช่น นำมูลฝอยไปเผา ฝัง หรือทิ้งลงถังมูลฝอยของเทศบาล	2.4	0.9	มีส่วนร่วม ทุกคน
6. การให้คำแนะนำ ชักชวน ตักเตือน สมาชิกในครัวเรือนในเรื่องต่างๆที่ เกี่ยวข้องกับมูลฝอย	2.1	1.0	มีส่วนร่วม เกือบทุกคน
7. การแก้ปัญหา อุปสรรคต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ มูลฝอย	1.9	0.9	มีส่วนร่วม เกือบทุกคน
รวมเฉลี่ย	2.0	0.7	มีส่วนร่วม เกือบทุกคน

ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครัวเรือน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ของสมาชิกในครัวเรือน (ตารางที่ 11) พบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่ได้คะแนน 28 คะแนน คะแนนสูงสุด 30 คะแนน คะแนนต่ำสุด 10 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 25.5 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 3.70 และเมื่อนำมาจัดกลุ่มความสัมพันธ์ของสมาชิกในครัวเรือนเป็น 2 กลุ่ม ดังกล่าว พบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่มีระดับความสัมพันธ์ของสมาชิกในครัวเรือนดี ร้อยละ 61.6 และมีระดับความสัมพันธ์ของสมาชิกในครัวเรือนไม่ดี ร้อยละ 38.4 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครัวเรือนเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติที่เกิดจากสมาชิกในครัวเรือนได้ให้ความรัก ความเข้าใจ มีอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดร่วมกัน เอาใจใส่ดูแลซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในครัวเรือน อันจะเป็นการช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆที่จะเกิดขึ้นในครัวเรือนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของครัวเรือน จำแนกตามระดับความสัมพันธ์ของสมาชิกในครัวเรือน

ระดับความสัมพันธ์ของสมาชิกในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
ดี	226	61.6
ไม่ดี	141	38.4
รวม	367	100

Mean 25.5 S.D. 3.7 Minimum 10 Maximum 30 Mode 28

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม

ประเภทของสื่อ และความถี่ของการได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ประเภทของสื่อและความถี่ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม(ตารางที่ 12) พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม มากกว่า 5 ครั้งต่อสัปดาห์จากสื่อประเภท โทรทัศน์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.3 ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม 4-5 ครั้งต่อสัปดาห์ จากสื่อประเภท วิทยุ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.5 หนังสือพิมพ์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.4 ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ จากสมาชิกในครัวเรือน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.3 เพื่อนบ้านหรือเพื่อนร่วมงาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.6 ในขณะที่ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมเพียง 1 ครั้งต่อสัปดาห์จากสื่อประเภท เจ้าหน้าที่เทศบาล โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.2 เจ้าหน้าที่สาธารณสุข โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.1 และแผ่นพับใบปลิว โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.9

จากการศึกษาประเภทของสื่อและความถี่ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม จะเห็นได้ว่า โดยเฉลี่ยความถี่ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่าง คือ 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ ส่วนประเภทของสื่อพบว่ากลุ่มตัวอย่างได้รับข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจากสื่อประเภท โทรทัศน์ มากที่สุด รองลงมา เป็น วิทยุ หนังสือพิมพ์ และสมาชิกในครัวเรือน เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงาน ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร สื่อประเภทต่างๆ โดยเฉพาะ สื่อประเภท โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างครอบคลุม ประกอบกับมีการแข่งขันกันในเรื่อง เนื้อหาสาระรูปแบบในการนำเสนอที่น่าสนใจ ทำให้สามารถเข้าถึงประชาชนได้มากกว่าสื่อประเภท แผ่นพับ ใบปลิว และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งมีข้อจำกัดในหลายด้าน

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความถี่ของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมจำแนกประเภทสื่อ

ประเภทสื่อ	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. วิทยุ	2.6	1.3	4-5 ครั้งต่อสัปดาห์
2. โทรทัศน์	3.3	0.9	มากกว่า 5 ครั้งต่อสัปดาห์
3. หนังสือพิมพ์	2.4	1.3	4-5 ครั้งต่อสัปดาห์
4. แผ่นพับ ใบปลิว	0.9	1.	1 ครั้งต่อสัปดาห์
5. เจ้าหน้าที่เทศบาล	1.2	1.3	1 ครั้งต่อสัปดาห์
6. เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	1.1	1.3	1 ครั้งต่อสัปดาห์
7. เพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงาน	1.6	1.4	2-3 ครั้งต่อสัปดาห์
8. สมาชิกในครัวเรือน	2.3	1.4	2-3 ครั้งต่อสัปดาห์
รวมเฉลี่ย	1.9	0.8	2-3 ครั้งต่อสัปดาห์

ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม (ตารางที่ 13) พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีคะแนนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม 28 คะแนน คะแนนสูงสุด 40 คะแนน คะแนนต่ำสุด 8 คะแนน จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 23.8 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.8 และเมื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามคะแนนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมเป็น 3 กลุ่ม พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมระดับปานกลาง จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8 รองลงมา มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมระดับมาก จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 35.1 และมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมระดับน้อย จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 4.1

จะเห็นได้ว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่างไม่ว่าจะผ่านสื่อใดๆก็ตามอยู่ระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ รองลงมา มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมระดับมาก และเมื่อรวมสองกลุ่มนี้เข้าด้วยกันจะมีถึงร้อยละ 95.9 ในขณะที่มีเพียงร้อยละ 4.1 เท่านั้นที่มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระแสของสังคมในเรื่องการ

อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำลังเป็นที่นิยมและกล่าวถึงกันมากอีกทั้งสื่อประเภทต่างๆก็มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมกันอย่างแพร่หลาย ทำให้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างทั่วถึง

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม

ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านสิ่งแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
มาก	129	35.1
ปานกลาง	223	60.8
น้อย	15	4.1
รวม	367	100

Mean 23.8 S.D. 6.8 Minimum 8 Maximum 40 Mode 28

ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอย (ตารางที่ 14) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีคะแนนความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอย 8 คะแนน คะแนนสูงสุด 10 คะแนน คะแนนต่ำสุด 1 คะแนน จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.9 และเมื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามคะแนนความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอย เป็น 3 กลุ่ม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยระดับมาก ร้อยละ 56.7 รองลงมา คือ มีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยระดับปานกลาง ร้อยละ 33.5 และมีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยระดับน้อย ร้อยละ 9.8 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การจัดการมูลฝอยเป็นเรื่องใกล้ตัวที่ทุกคนต้องเกี่ยวข้องไม่ว่าจะทางตรง หรือทางอ้อม อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างมีความตระหนักถึงผลกระทบจากปัญหามูลฝอย ประกอบกับสื่อประเภทต่างๆก็มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมกันอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอย ทำให้กลุ่มตัวอย่างเกิดความสนใจที่จะแสวงหาข้อมูลข่าวสาร นำไปสู่การมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับ
ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอย

ระดับความรู้ที่เกี่ยวข้องกับ การจัดการมูลฝอย	จำนวน	ร้อยละ
มาก	208	56.7
ปานกลาง	213	33.5
น้อย	36	9.8
รวม	367	100

Mean 7.3 S.D. 1.9 Minimum 1 Maximum 10 Mode 8

ความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม (ตารางที่ 15) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีคะแนนความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม 29 คะแนน คะแนนสูงสุด 30 คะแนน คะแนนต่ำสุด 10 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.8 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.8 และเมื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามคะแนนความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็น 3 กลุ่ม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมระดับมาก ร้อยละ 88.3 รองลงมา คือ มีความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมระดับปานกลาง ร้อยละ 11.4 และมีความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมระดับน้อย ร้อยละ 0.3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัญหาการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นปัญหาที่ปรากฏเด่นชัดและส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของประชาชน อีกทั้งเทศบาลเมืองพะเยาได้ดำเนินโครงการ “พะเยาเมืองน่าอยู่” ซึ่งเป็นกระบวนการที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญและคุณค่าของสิ่งแวดล้อม และพร้อมที่จะร่วมกันสรรสร้างและปรับปรุงสภาวะแวดล้อมให้เหมาะสมต่อการดำรงชีวิต

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม

ระดับความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
มาก	324	88.3
ปานกลาง	42	11.4
น้อย	1	0.3
รวม	367	100

Mean 25.8 S.D. 3.8 Minimum 10 Maximum 30 Mode 29

ทัศนคติต่อปัญหามลพิษ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทัศนคติต่อปัญหามลพิษ (ตารางที่ 16) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีคะแนนทัศนคติต่อปัญหามลพิษ 34 คะแนน คะแนนสูงสุด 39 คะแนน คะแนนต่ำสุด 13 คะแนน จากคะแนนเต็ม 39 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 32.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.2 และเมื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามคะแนนทัศนคติต่อปัญหามลพิษ เป็น 3 กลุ่ม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อปัญหามลพิษดี ร้อยละ 80.1 รองลงมา คือมีทัศนคติต่อปัญหามลพิษปานกลาง ร้อยละ 18.8 และมีทัศนคติต่อปัญหามลพิษไม่ดี ร้อยละ 1.1 ทั้งนี้อาจเป็นผลอันเนื่องมาจากการที่กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม มีความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม และมีความรู้ที่เกี่ยวเนื่องกับการจัดการมลพิษ ทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อปัญหามลพิษ

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับทัศนคติต่อปัญหามูลฝอย

ระดับทัศนคติต่อปัญหามูลฝอย	จำนวน	ร้อยละ
ดี	294	80.1
ปานกลาง	69	18.8
ไม่ดี	4	1.1
รวม	367	100

Mean 32.3 S.D. 4.2 Minimum 13 Maximum 39 Mode 34

ความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน

ความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน เขตเทศบาลเมืองพะเยา ผู้ศึกษาได้แบ่งความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน เป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ความเหมาะสมในการรวบรวมมูลฝอยในครัวเรือน
2. ความเหมาะสมในการแยกมูลฝอยในครัวเรือน
3. ความเหมาะสมในการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์
4. ความเหมาะสมในการกำจัดมูลฝอยในครัวเรือน
5. ความเหมาะสมในการมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอย ของสมาชิกในครัวเรือน

จากนั้นนำความเหมาะสมในแต่ละด้านมารวมกัน เป็นความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน โดยภาพรวม

ความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนโดยภาพรวม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนโดยภาพรวม (ตารางที่ 17) พบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่มีความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนระดับปานกลาง ร้อยละ 55.9 รองลงมา คือ มีความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนระดับมาก ร้อยละ 39.2 และมีความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนระดับน้อย ร้อยละ

4.9 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.7 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.4

จากข้อมูลโดยภาพรวมของความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนจะเห็นว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่มีความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน ระดับปานกลาง รองลงมา มีความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน ระดับมาก มีเพียงร้อยละ 4.9 เท่านั้นที่มีความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนน้อย โดยมีรายละเอียดของความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ความเหมาะสมในการรวบรวมมูลฝอยในครัวเรือน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมในการรวบรวมมูลฝอยในครัวเรือน (ตารางที่ 17) พบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่มีความเหมาะสมในการรวบรวมมูลฝอยในครัวเรือน ระดับปานกลาง ร้อยละ 53.4 รองลงมา มีความเหมาะสมในการรวบรวมมูลฝอยในครัวเรือนระดับมาก ร้อยละ 27.8 และมีความเหมาะสมในการรวบรวมมูลฝอยในครัวเรือนระดับน้อย ร้อยละ 18.8 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.7

2. ความเหมาะสมในการแยกมูลฝอยในครัวเรือน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมในการแยกมูลฝอยในครัวเรือน (ตารางที่ 17) พบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่มีความเหมาะสมในการแยกมูลฝอยในครัวเรือน ระดับปานกลาง ร้อยละ 43.3 รองลงมา มีความเหมาะสมในการแยกมูลฝอยในครัวเรือนระดับมาก ร้อยละ 29.4 และมีความเหมาะสมในการรวบรวมมูลฝอยในครัวเรือนระดับน้อย ร้อยละ 27.3 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.6 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.8

3. ความเหมาะสมในการนำมูลฝอยมาใช้ประโยชน์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมในการนำมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ (ตารางที่ 17) พบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่มีความเหมาะสมในการนำมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ ระดับปานกลาง ร้อยละ 49.6 รองลงมา มีความเหมาะสมในการนำมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ ระดับมาก ร้อยละ 29.2 และมีความเหมาะสมในการนำมูลฝอยมาใช้ประโยชน์ ระดับน้อย ร้อยละ 21.2 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.5 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.6

4. ความเหมาะสมในการกำจัดมูลฝอยในครัวเรือน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมในการกำจัดมูลฝอยในครัวเรือน (ตารางที่ 17) พบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่มีความเหมาะสมในการกำจัดมูลฝอยในครัวเรือน ระดับมาก ร้อยละ 49.6 รองลงมา มีความเหมาะสมในการรวบรวมมูลฝอยในครัวเรือน ระดับปานกลาง ร้อยละ 45.8 และมีความเหมาะสมในการกำจัดมูลฝอยในครัวเรือน ระดับน้อย ร้อยละ 4.6 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.0 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.5

5.ความเหมาะสมในการมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยของสมาชิกในครัวเรือน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเหมาะสมในการมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยของสมาชิกในครัวเรือน (ตารางที่ 17) พบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่มีความเหมาะสมในการมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยของสมาชิกในครัวเรือน ระดับมากร้อยละ 58.3 รองลงมาที่มีความเหมาะสมในการมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยของสมาชิกในครัวเรือน ระดับปานกลาง ร้อยละ 29.7 และมีความเหมาะสมในการมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยของสมาชิกในครัวเรือนระดับน้อย ร้อยละ 12.0 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.0 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.7

ตารางที่ 17 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนด้านต่าง ๆ

ความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนด้านต่าง ๆ	ระดับความเหมาะสม			รวม	\bar{X}	S.D.
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
การรวบรวมมูลฝอย	102 (27.8)	196 (53.4)	69 (18.8)	367 100	1.4	0.7
การแยกมูลฝอย	108 (29.4)	159 (43.3)	100 (27.3)	367 100	1.6	0.8
การนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์	107 (29.2)	182 (49.6)	78 (21.2)	367 100	1.5	0.6
การกำจัดมูลฝอย	182 (49.6)	168 (45.8)	17 (4.6)	367 100	2.0	0.5
การมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอยของสมาชิกในครัวเรือน	214 (58.3)	109 (29.7)	44 (12.0)	367 100	2.0	0.7
การจัดการมูลฝอยในครัวเรือน โดยภาพรวม	144 (39.2)	205 (55.9)	18 (4.9)	367 100	1.7	0.4

ผลการทดสอบสมมติฐานของการศึกษา

1. การทดสอบความสัมพันธ์ของสมาชิกในครัวเรือนที่แตกต่างกัน กับความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน โดยวิธีวิเคราะห์ t - test

สมมติฐาน ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครัวเรือนที่แตกต่างกัน มีความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ในประเด็นความแตกต่างในความสัมพันธ์ของสมาชิกในครัวเรือน กับความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน ดังแสดงในตารางที่ 18 ทำให้ทราบว่าสภาพความสัมพันธ์ของสมาชิกในครัวเรือนที่แตกต่างกัน มีความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน อาจกล่าวได้ว่าความสัมพันธ์ของสมาชิกในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนแตกต่างกัน โดยเฉพาะความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในด้านการรวบรวมมูลฝอย การแยกมูลฝอย การกำจัดมูลฝอย และการมีส่วนร่วมของสมาชิกในครัวเรือน ระหว่างครัวเรือนที่มีความสัมพันธ์ของสมาชิกในครัวเรือนดีกับไม่ดี จะมีความแตกต่างกันไป ยกเว้นที่ไม่ต่างกันก็คือความเหมาะสมในการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์เท่านั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากระแสของสังคมกระตุ้นเร้าให้ทุกคนในชุมชน/สังคมต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์เป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นการสร้างคุณค่าของมูลฝอยขึ้นมาใหม่ เป็นวิธีการลดปริมาณมูลฝอย เป็นการสร้างงาน เพิ่มรายได้ จากประโยชน์และความสำคัญของการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ อีกทั้งกระแสของสังคมกระตุ้นเร้าทำให้สมาชิกในครัวเรือนมีการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ หรืออาจเป็นเพราะลักษณะส่วนบุคคล เช่น ความตระหนัก จิตสำนึก หรือบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกันกันของแต่ละบุคคล จึงทำให้ความเหมาะสมในการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ของครัวเรือนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 18 การเปรียบเทียบความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนระหว่างครัวเรือนที่มีความสัมพันธ์ของสมาชิกในครัวเรือนแตกต่างกัน

ความเหมาะสมในด้าน	ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครัวเรือน				T	Sig. 2- tailed
	ความสัมพันธ์ดี (N = 226)		ความสัมพันธ์ไม่ดี (N = 141)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
การรวบรวมมูลฝอย	11.22	2.37	9.97	2.40	-4.88	0.00
การแยกมูลฝอย	8.54	2.50	7.34	2.28	-4.59	0.00
การนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์	13.11	3.01	12.53	3.54	-1.63	0.10
การกำจัดมูลฝอย	18.94	2.45	16.91	3.73	-5.72	0.00
การมีส่วนร่วมในการจัดการมูลฝอย ของสมาชิกในครัวเรือน	22.69	4.92	19.70	5.94	-4.97	0.00
การจัดการมูลฝอย (โดยภาพรวม)	74.51	9.49	66.47	12.67	-6.48	0.00

2. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมของหัวหน้าครัวเรือนกับความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน โดยวิธีวิเคราะห์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

สมมุติฐาน การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมของหัวหน้าครัวเรือน มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมของหัวหน้าครัวเรือน กับความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน (ตารางที่ 19) แสดงให้เห็นว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมของหัวหน้าครัวเรือน มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้กล่าวคือ ถ้าหัวหน้าครัวเรือนมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมมากก็จะมี ความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนมาก แต่ถ้าหัวหน้าครัวเรือนมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมน้อย ก็จะมี ความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนน้อย อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมของหัวหน้าครัวเรือน กับความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนเป็นความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.3)

3. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยของหัวหน้าครัวเรือน กับความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน โดยวิธีวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

สมมุติฐาน ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยของหัวหน้าครัวเรือน มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยของหัวหน้าครัวเรือนกับความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน ดังแสดงในตารางที่ 19 ทำให้ทราบว่า ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยของหัวหน้าครัวเรือน มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก กับความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.2 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน กล่าวคือ ถ้าหัวหน้าครัวเรือนมีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยมาก ก็จะมี ความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนมาก แต่ถ้าหัวหน้าครัวเรือนมีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอยน้อย ก็จะมี ความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนน้อยด้วย อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ

4. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง ความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของหัวหน้าครัวเรือน กับความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน โดยวิธีวิเคราะห์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

สมมุติฐาน ความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของหัวหน้าครัวเรือน มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก กับความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง ความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของหัวหน้าครัวเรือน กับความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน (ตารางที่ 19) พบว่า ความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของหัวหน้าครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.2 จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์นี้เป็นความสัมพันธ์ในเชิงบวก กล่าวคือ ถ้าหัวหน้าครัวเรือนมีความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมมาก ก็จะมี ความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนมาก แต่ถ้าหัวหน้าครัวเรือนมีความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมน้อย ก็จะมี ความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนน้อยด้วย อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ระหว่าง ความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของหัวหน้าครัวเรือน กับความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน เป็นความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ

5. การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง ทศนคติต่อปัญหามูลฝอยของหัวหน้าครัวเรือน กับความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน โดยวิธีวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

สมมุติฐาน ทศนคติต่อปัญหามูลฝอยของหัวหน้าครัวเรือน มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง ทศนคติต่อปัญหามูลฝอยของหัวหน้าครัวเรือน กับความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน (ตารางที่ 19) แสดงให้เห็นว่า ทศนคติต่อปัญหามูลฝอยของหัวหน้าครัวเรือน มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.3 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน กล่าวคือ ถ้าหัวหน้าครัวเรือนมีทศนคติต่อปัญหามูลฝอยดี ก็จะมี ความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนมาก แต่ถ้าหัวหน้าครัวเรือนมีทศนคติต่อปัญหามูลฝอยไม่ดี ก็จะมี ความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนน้อยด้วย

ตารางที่ 19 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างตัวแปรต่างๆกับ ความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน

ตัวแปร	ความเหมาะสมในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน
การรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม	0.3
ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการมูลฝอย	0.2
ความตระหนักต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม	0.2
ทศนคติต่อปัญหามูลฝอย	0.3

(มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01)

ปัญหา และข้อเสนอแนะในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน เขตเทศบาลเมืองพะเยา ผลการวิเคราะห์ข้อมูล(ตารางที่ 20) พบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.6 ไม่มีปัญหาในการจัดการมูลฝอย และครัวเรือน ร้อยละ 29.4 มีปัญหาในการจัดการมูลฝอย โดยปัญหาที่พบส่วนใหญ่เป็นปัญหาสมาชิกในครัวเรือนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน ร้อยละ 25.1 รองลงมา เป็นปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการมูลฝอย

ร้อยละ 23.3 ปัญหาไม่มีเวลาในการจัดการมูลฝอย ร้อยละ 14.0 ปัญหาขาดวัสดุ อุปกรณ์ เช่น ถุงพลาสติก ถังรองรับมูลฝอย ร้อยละ 13.0 ปัญหาสถานที่ในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนคับแคบ เช่น ครัวเรือนที่เป็นตึกแถว แฟลต คอนโดมิเนียม ร้อยละ 11.2 ปัญหามูลฝอยที่แยกไว้ขาย ผู้รับซื้อให้ราคาถูก เกือบไม่มีราคา ร้อยละ 10.3 และไม่มีความเห็น ร้อยละ 2.8

ตารางที่ 20 จำนวน ร้อยละ เกี่ยวกับปัญหาในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน

ปัญหา	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
สภาพปัญหาในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน		
ไม่มีปัญหา	259	70.6
มีปัญหา	108	29.4
รวม	367	100
ปัญหาที่พบ		
1. สมาชิกในครัวเรือนไม่ให้ความร่วมมือ	26	25.1
2. ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการมูลฝอย	24	23.3
3. ไม่มีเวลาในการจัดการมูลฝอย	14	14.0
4. ขาดวัสดุ อุปกรณ์ เช่น ถุงพลาสติก ถังรองรับ มูลฝอย	13	13.0
5. สถานที่ในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือนคับแคบ เช่น ครัวเรือนที่เป็นตึกแถว	11	11.2
6. มูลฝอยที่แยกไว้ขาย ผู้รับซื้อให้ราคาถูก	10	10.3
7. ไม่มีความเห็น	3	2.8
รวม	108	100

สำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน จากการวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะในการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน เขตเทศบาลเมืองพะเยา ผลการวิเคราะห์ข้อมูล(ตารางที่ 21) พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 21.6 เสนอแนะว่า ควรมีการปรึกษา แนะนำ และขอความร่วมมือจากสมาชิกในครัวเรือนในการจัดการมูลฝอย รองลงมา ร้อยละ 19.8 ควรมีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการมูลฝอย และร้อยละ 18.8 ควรมีการอบรมให้ความรู้เรื่องการจัดการมูลฝอยแก่ประชาชน

ตารางที่ 21 จำนวน ร้อยละ ของข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการจัดการมูลฝอยในครัวเรือน

ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1. ควรมีการปรึกษา แนะนำ และขอความร่วมมือจากสมาชิกในครัวเรือนในการจัดการมูลฝอย	22	21.6
2. หน่วยงานประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการมูลฝอย	20	19.8
3. อบรมให้ความรู้เรื่องการจัดการมูลฝอยแก่ประชาชน	19	18.8
4. ส่งเสริมสนับสนุน ให้ประชาชนมีการนำมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ เช่น การประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุเหลือใช้	16	16.0
5. ขอความร่วมมือผู้จำหน่ายสินค้า ในการลด หรือหลีกเลี่ยงการใช้วัสดุ ภาชนะหุ้มห่อที่อาจจะก่อให้เกิดมลพิษกับสิ่งแวดล้อม	10	10.4
6. เทศบาลควรมีการแยกถังรองรับมูลฝอยให้ชัดเจน และในการเก็บขนควรที่จะมีการแยกตามประเภทมูลฝอยด้วย	8	8.5
7. หน่วยงานที่รับผิดชอบควรเป็นผู้ประสานงานในการติดต่อหรือรับซื้อมูลฝอยที่สามารถขายได้ในราคาที่ยุติธรรม	3	2.8
8. ควรใช้มาตรการทางด้านกฎหมายอย่างเข้มงวด	2	1.8
รวม	108	100